

Historik 1945-1986

PRO BYSKE

Allmän pension i form av folkpension beslöts av riksdagen redan 1913, men storleken av ersättningen var fram till 1948 så liten att det ej gick att försörja sig på den.

Efter 1948 förbättrades ersättningen så att det med möda gick att leva på den men i många fall fick fattigvården fortfarande träda in.

Med bakgrund av detta och för att bevaka pensionärernas intresse togs initiativet till att i Byske bilda en pensionärsförening. F C O:s ordförande Albin Lundsten kallade till ett möte i Folkets Hus den 28 oktober 1945 kl 15:⁰⁰ och kontaktade distriktsorganisationen som skickade ombudsman Nils Levin som höll föredrag om vikten av sammanhållning bland pensionärerna.

Efter föredraget antecknade sig 22 personer som beslöt att bilda BYSKE FOLKPENSIONÄRSFÖRENING och valde en styrelse på fem personer.

Johan Karlsten Lundbäck ordförande, Karl W Berglund kassör, Simon Karlberg sekreterare, Anton Klingberg Byske och Rickard Nilsson ledamöter.

Inträdesavgiften bestämdes till 75 öre. Styrelsen fick i uppdrag att anskaffa tidningen FOLKPENSIONÄREN för försäljning.

Redan den 24 november hölls nästa möte och då beslutade man att årsavgiften skall höjas till kronor 1:50. Till suppleanter i styrelsen valdes Hilding Hedman, Klas Nilsson, Erik Hällström, Johan A Börilin. Revisorer blev Helge Olsson L Lorensen och Helmer Holmqvist, suppleanter Andreas Sandberg, Oskar Östlund och Amandus Lundström. Beslut att skicka en skrivelse till kommunen om ett kommunalt pensionstillägg utan fattigvårdskaraktär. Det beslutades även att det endast skulle finnas en pensionärsförening i Byske socken. 26 st nya medlemmar sökt inträde.

Vid årsskiftet 1945-46 var medlemstalet uppe i 216 st.

Skrivelse till Byske kommun om att bygga pensionärshem i Byske.

Vid årsskiftet 1946-47 var medlemsantalet 301 godkända. Vid årsmötet 1947 valdes Ture Berglund till kassör. Mötet beslutade att pensionärerna bör ha med Johan Karlsten och A Lindström vid utformningen

av bostäder för pensionärer. Pensionärsföreningen fick med 2 st ledamöter i den kommitté som kommunen tillsatte för byggande av pensionärshem. Första huset om åtta lägenheter byggdes men de uppfyllde ej det behov som fanns utan framställan om flera lägenheter fortsatte och fortsatte år efter år.

Vid årsskiftet 1946-47 var medlemstalet uppe i 353 st.

Vid årsmötet 1948 beslutades att styrelsearvodet skulle vara 175:- styrelsen skulle fördela.

Styrelsen återvaldes för 2 år. Medlemsavgiften höjdes till 2 kr per år.

Arvid Vallström, Båtvik, valdes till ny ordförande vid årsmötet 1950, och Signar Nilsson Lundbäck som kassör övriga i styrelsen omvaldes. Skrivelse till kommunen varför det dröjde med pensionärshemmet och den kommitté som valts.

År 1951 var medlemstalet 290 st

Styrelseval Arvid Vallström ordf, Signar Nilsson, Agnar Forsberg, O.R.Wikström,

Framställan om kommunalt bidrag det beviljades 200:- som skulle gå till resor och rekreation.

Framställan gjordes varje år och resulterade i att anslagen höjdes så smått för att 1964 utgöra 1000 kr att fördela mellan de fem pensionärsföreningarna. Byske, Drängsmark, Norrlångträsk, Fällfors Finnträsk.

Styrelseval 1955 Ordf Arvid Vallström, Waldemar Marklund Kassör, Agnar Forsberg Sek, O.R Wikström och Verner Johansson. Utflykten skulle ske till Boliden. Ekonomin i föreningen var svag så man gjorde framställan om bidrag från fackföreningarna och Munksunds AB om bidrag till verksamheten men eftersom ekonomin även var svag i fackföreningarna var bidragen små. Från Munksund AB blev det nej, men tjänstemännen bidrog med en anonym summa (200:-) som skulle vara hemlig.

Efter motion av Pensionärsföreningen 1961 höjdes bostadsbidraget till 400:- för ensamstående och till 500:- för makar.

Kommunen höjde resebidraget 1962 till 800:- och det året såldes ett lotteri på 2000 lotter.

Ansökan 1963 om att kommunen skulle upplåta en fritidslokal resulterade i att kommunen 1964 upplät en lokal i källaren av ett hyreshusen. I och med att vi fick en hobbylokal startade även

studiecirkelverksamheten som under åren ökat kraftigt fram till 2011 då vi var uppe i c:a 2000 studietimmar.

Konsulent Granting upplyste 1965 att den fotvård som startades för länets pensionärer var bra, men priset 5 kronor tyckte mötet var för högt.

Årsskiftet 1966/1967 blev en stor förändring i vår verksamhet eftersom Byske kommun upphörde och Byske uppgick i Skellefteå kommun, förändringen bestod främst i att alla ansökningarna skulle gå till Skellefteå och alla blanketter var nya, dessutom hamnade man längre från beslutsfattarna, som tidigare var personligt bekanta med medlemmarna.

1968 startades det en gymnastikgrupp under ledning av Bilaga Sandström och en del träslöjdning förekommer men tyvärr utan lokal. Fotvården bedrivs i socialnämnden i Skellefteå och alla som har bostadsbidrag skall få utnyttja denna tjänst för 3:- övriga får betala 12:-. Året efter blev det samma avgift utan krav om bostadsbidrag. Gångbro över älven byggs efter upprepade framställningar.

Under 1969 tar studieverksamheten verkligen fart kurser i näverslöjd, glasmosaik, bibelkunskap, ofärdiga välfärden och ett sekel i skelleftebygden.

Äntligen 1972 fick PRO sin hobbylokal i gamla tvättstugan Sörgårda vilket innebar att träslöjd kunde startas upp. Under detta år uppnådde PRO sitt största medlemsantal (376 medlemmar)

Efter ett flertal framställningar startade 1973 bygget av ett nytt vårdhem med 56 vårdplatser.

1976 valdes Svante Andersson till ny ordförande efter avgående Oskar Gustavsson som lämnade sitt uppdrag på grund av sjukdom. Motion till kommunen att alla infarter för pensionärer skall skottas.

Lunch till alla medlemmar som av olika anledningar ej kunnat vara med på mötena eller på resor som anordnats.

Medlemsavgiften 1980 var 20 kr

Lotterioskiosk byggdes 1986 och det året såldes 3x5000 lotter a 1 krona.

Valter Hedqvist Renholmen har varit verksam i PRO sedan starten 1945 till 1990 med olika uppdrag i föreningen.

Den hobbylokal som fanns under anexet s.k. röda huset revs 1985, kommunen ställde i ordning en ny lokal i källaren i servicehuset som tidigare var terapilokal.

Resor

Första resan som PRO anordnades 1951 och gick till Kusmark. Medlemmarna fick betala 1:50 och resans totala kostnad var 408:15. Under åren som följde anordnades minst en resa varje år. De första åren begränsades resandet till närområdet som Arvidsjaur, Burträsk, Boliden, Luleå, Mobacken Skellefteå, Bygdsiljum, Norsjö, Vindeln, Malå, Bredsel.

Utflyktsresan 1967, som i tre bussar med 123 deltagare gick över Norsjö till Lycksele med besök i djurparken och gammplatsen och kyrkan. Totala kostnaden för resan 4477:-

Under 1969 företogs en tredagarstur till Mo i Rana, En fyra dagars resa Haparanda Torneå Kemi Uleåborg Jakobsstad Wasa och vidare med färja till Sverige. Endagarsresa till Arvidsjaur.

Sommaren 1970 gick resan till Värmland 7 dagar med helpension med 45 st deltagare med en totalkostnad av 21500:-

1971 anordnades en åtta dagars resa till Gotland med mindre bra väder, vid hemresan besöktes även kursgården i Gysinge.

1973 Reste man till Öland, Gällivare och Malmberget, Bjuröklubb.

1976 gick resan till Ulvön två dagar, och Norsjö.